

Hoi Ab,

De verdwijnziekte, een merkwaardig fenomeen. Het lijkt me iets van de laatste twintig jaar te zijn. In de oude literatuur kan ik er tenminste niets over terugvinden. Ik zal je vertellen wat ik er van weet, uit eigen ervaring. Een paar jaar geleden haalde ik mijn bijen van de zomerdracht. Het betrof volken op combiramen. De conditie van de volken was zeer goed. Een dag later zag ik dat ik, om welke reden dan ook, vergeten was de vliegplanken te openen. Geen paniek, de volken hadden bodemventilatie en het was koel. Na het openen van de vliegplanken bemerkte ik dat het met één van de volken helemaal niet goed ging. Centimeters dik lagen op de bodem bijen te creperen. Op zulke momenten word ik altijd vreselijk kwaad en zeg ik heel lelijke dingen tegen mezelf, ik zal ze hier maar niet herhalen. Met het idee: 'redden wat er te redden valt', heb ik toen snel de kast verder opengemaakt. De raten waren goeddeels bezet, het betrof een zeer sterk volk, maar wel bijna gestikt. De bodemventilatie was helemaal dichtgekit. Ik vraag me af waarom ze dat doen. Graag een antwoord hierop. De raten met bijen heb ik overgebracht naar een andere kast (zoveel mogelijk lucht geven), de bijen van de bodemplank heb ik voorzichtig op de raten geschud. Verder werd het 'afwachten maar'. Voor de kast vond ik niet veel dode bijen, het volk leek het te redden. Ik heb nog wel 2,5 liter Apisuc als voer op de kast gezet. In eerste instantie werd dit voortvarend opgenomen, alleen het laatste beetje niet meer, dat heeft dagen geduurd. Toen eindelijk al het voer op was, toch even in de kast gekeken: er zaten geen bijen meer in! Wel nog gesloten broed. Ik wist wel waar de bijen gebleven waren, die zaten 'bij de burens'. Dat buurvolk puilde uit van de bijen en was loodzwaar. Ik vroeg me af of misschien de moeder was gestikt en de bijen zich bij het moergoede buurvolk hadden ingebedeld? Nu naar het heden. Ook nu staat er weer een kast op mijn stand die zo goed als leeg is. Na het afvoeren, half september, bemerkte ik een verhoogde activiteit bij twee volken. Er staan zes andere volken tussen deze twee. Het ene volk nu was veel te licht, het andere loodzwaar. Roverij dus! Ik heb geen dode bijen voor de kast waargenomen, noch vechterij. Bij nadere inspectie bleken er in het geroofde volk alleen nog een moeder en misschien honderd bijen te zitten. Zeer waarschijnlijk zitten de bijen van het geroofde volk bij de rovers binnen. Dit puilt uit van de bijen. Dit is één van de oorzaken waarom een bijenvolk kan 'verdwijnen'. Als je niet elke dag bij je bijen komt dan merk je zoiets niet op. Dit is

echter geen verklaring voor het feit dat er hele bijenstanden verdwijnen, waarin de gehele wintervoorraad nog aanwezig is. Ab, deze brief begint misschien wat te lang te worden om hier nu verder nog op door te gaan, een andere keer dan maar.

*De groeten van Harry.*

Hallo Harry,

Het probleem van de verdwijnziekte is door jouw brief niet opgelost. Toch zijn jouw voorbeelden opvallend, vooral wanneer je bedenkt dat ik in oktober hoorde dat er bij ons op de bijentuin veel roverij voorkwam. Zelfs zouden er volken zijn verdwenen en dat waren niet eens de zwakste. Een, voor mij althans, nieuw verschijnsel. Bij mijn eigen volken heb ik niets opvallends opgemerkt. Dus het zal een voorval zijn dat 'willekeurig' voorkomt. Hoewel, in dat willekeurig geloof ik niet zo. En nu kom ik eerst even terug op het dichtkitten van de bodemventilatie door een van je volken. Ik denk, zonder de psycholoog uit te hangen, dat je hieruit kunt leren dat geen bijenvolk hetzelfde is. Ieder volk heeft kennelijk een eigen karakter. Je kunt je ook afvragen waarom op een bepaalde situatie de ene mens zus en de andere mens zó reageert. Zouden bijenvolken dan toch met iets als een menselijke aard zijn bezielde? Voer voor psychologen. Waarom er 'gekit' wordt weten we wel, waarom echter het ene volk meer dan het andere? Het is hetzelfde als met het verzamelen van propolis. De ene kast druipt ervan, bij een ander volk merk je het amper op. Idem dito met honing produceren. Ik geloof in dit verband dan ook niet zo in het versterken van zogenaamd zwakke volken. Zoiets gaat ten eerste altijd ten koste van een volk dat wij als sterk beschouwen. Ten tweede heilig ik het principe 'Ieder vogeltje zingt zoals het is gebekt.' Niet elk volk zal zich mijns inziens even sterk op het verzamelen van nectar toeleggen. Ik verzeker je dat aan volken die zogenaamd niets presteren evengoed plezier te beleven valt. Al dat manipuleren om 'winstgevende' bijenvolken te verkrijgen, ik doe er niet echt aan mee. Ik probeer de verschillen in de volken te ondergaan zoals ze er zijn. En wat betreft die roverij tijdens en na het invoeren, ook hierin zie je verschillen. Gelukkig maar, stel je voor dat alle volken tegelijkertijd gaan roven. En waarom wordt het ene volk wel, het andere niet beroofd? Blijft het probleem van het 'willekeurige' verdwijnen tijdens de winter, want daarop heb je me nog geen eigen visie gegeven. Ik blijf benieuwd,

*groeten van Ab*